

- **Kompetencje dyrektora oddziału NFZ w zakresie ustalenia obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego**
- dr Paweł Lenio, Katedra Prawa Finansowego, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytet Wrocławski

Wyrok NSA z 26 stycznia 2021r. sygn. akt I GSK 1858/18

W zakresie regulacji dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego istnieje swoisty dualizm, polegający na tym, że jeden organ, tj. dyrektor oddziału wojewódzkiego NFZ, decyduje o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym i ustaleniu prawa do świadczeń z prawem kontroli odwoławczej wykonywanej przez Prezesa NFZ. Natomiast realizacją przydzielonych zadań dotyczących kontroli i poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co wiąże się z wydawaniem decyzji i prawem ich kontroli przez sąd ubezpieczeń społecznych.

Najważniejsze fragmenty uzasadnienia wyroku

Należy podkreślić, że ustawa o świadczeniach nie milczy w kwestii trybu rozstrzygania o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu, także obowiązkowemu. Do kompetencji dyrektora oddziału wojewódzkiego NFZ bowiem należy rozpatrywanie indywidualnych spraw w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu. Do indywidualnych spraw z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego zalicza się sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń. Do spraw tych nie należą sprawy z zakresu wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych. Od decyzji wydanej w indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego wnosi się odwołanie do Prezesa NFZ.

Została uregulowana procedura ustalania podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu (zarówno obowiązkowemu, jak i dobrowolnemu). Należy jednak zauważyć, że w zakresie regulacji dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego istnieje swoisty dualizm, polegający na tym, że jeden organ, tj. dyrektor oddziału wojewódzkiego NFZ, decyduje o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym i ustaleniu prawa do świadczeń z prawem kontroli odwoławczej wykonywanej przez Prezesa NFZ. Natomiast realizacją przydzielonych zadań dotyczących kontroli i poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co wiąże się z wydawaniem decyzji i prawem ich kontroli przez sąd ubezpieczeń społecznych. Zatem w postępowaniu prowadzonym przed dyrektorem oddziału wojewódzkiego NFZ z zasady rozstrzygana jest kwestia podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Orzeczenia powiązane

Postanowienie SN z dnia 7 marca 2019 r. (III UZ 43/18)

Przepisy

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

- art. 109 ust. 1

Prezes Funduszu rozpatruje indywidualne sprawy z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego. Do indywidualnych spraw z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego zalicza się sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń.

- art. 109 ust. 2

Do spraw, o których mowa w ust. 1, nie należą sprawy z zakresu wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych.

Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

- art. 83 ust. 1 pkt 3

Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Główne problemy

1. Rozdział kompetencji pomiędzy dyrektora oddziału NFZ i ZUS.
2. Inny organ rozstrzyga o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym, a inny o podstawie wymiaru i wysokości składki na to ubezpieczenie, inna też jest droga odwoławcza od decyzji tych organów.